

сучасних умов передбачає наявність дієвої стратегії [3], деталізованого аналізу ринкових можливостей, ідентифікації стратегічних ризиків та загроз, можливостей виявлення конкурентних переваг тощо. Виважене стратегічне бачення, здатність реагувати на мінливі обставини та вміння реалізовувати розроблену стратегію можуть забезпечити досягнення суб'єктам господарювання поставлених стратегічних цілей та конкурентні переваги.

Таким чином, стратегічні зміни в підприємствах агропродовольчої сфери не є самоціллю, проте, сприймається системою управління як процес, виникнення якого спровоковано дією зовнішніх і внутрішніх викликів

Список використаних джерел:

1. Приймак Н. С. Впровадження управління стратегічними змінами на підприємстві в умовах ідентифікації впливу зовнішніх і внутрішніх драйверів змін. *Проблеми економіки*. 2019. № 3 (41), С. 140-146. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2019-3_0-pages-140_146.pdf.

2. Воронько-Невіднича Т., Демиденко Л., Здоров В. Особливості формування та забезпечення кадрової безпеки підприємства. *Економіка та суспільство*. 2021. № 28. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-28-57>.

3. Кадирус І. Г., Донських А. С., Терещенко В. А. Формування стратегії розвитку аграрного підприємства. *Ефективна економіка*. 2020. № 7. URL: <http://dspace.dsau.dp.ua/jspui/handle/123456789/3010/>

Ю. Курило, аспірант,
*Заклад вищої освіти «Подільський державний університет,
м. Кам'янець-Подільський, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ СИТУАЦІЙНОГО ПІДХОДУ В МЕНЕДЖМЕНТІ ПІДПРИЄМСТВ

Дослідження науковців, а саме Р. Ляшенко показали, що сучасні підприємства постійно вимушені долати труднощі щодо утримання конкурентних позицій на ринку. Ринок України визначається високими темпами розвитку, широким

асортиментом продукції високої якості, яка виробляється як всередині країни, так і імпортується з-за кордону. Ці передумови зумовлюють доцільність пошуку нових рішень, щодо лідирування на ринку і утримання конкурентної позиції. Зазначені цілі можуть бути досягнені за допомогою впровадження сучасних концепцій та підходів до організації ситуаційного підходу до менеджменту підприємств [1, с. 296].

Ситуаційний підхід як спосіб стратегічного мислення відносно організації, що дозволяє виявляти причини та наслідки проблемних ситуацій, які включають визначення факторів, що зумовили дану ситуацію і є найбільш значущими для організації, дослідження сильних і слабких сторін, обмежень і наслідків проблемних ситуацій, визначення й адаптація специфічних інструментів і методів управління для кожної ситуації зокрема. Використання ситуаційного підходу в управлінні уможливило досягнення місії, стратегічної мети та цілей підприємств.

Науковці А. Розман, І. Денисенко, Р. Ляшенко дослідили, що управління бізнес-процесами підприємств на засадах ситуаційного підходу повинно здійснюватися на основі таких принципів:

- гнучкості – управління з урахуванням динамічного, різноманітного й складного оточення, що дозволяє швидко змінюватися;
- відкритості – необхідність взаємодії з середовищем;
- зворотного зв'язку – своєчасне розуміння і реагування на вимоги ринку;
- необхідної різноманітності – підвищення ступеня варіативності пропонованого підприємством продукту;
- рефлексивності – формування реакцій на періодичні ризики середовища [1, с. 296; 3, с. 58].

Сучасний менеджер, використовуючи ситуаційне управління, повинен знати про обмежуючі фактори всередині організації. До цих факторів відносять:

- стан зовнішнього середовища і внутрішнього середовища;
- технологія управління, організація виробництва і праці в організації;
- доцільність вибору і оцінка керівництвом організації стратегічних цілей;

– поведінка працівників і корпоративна культура.

Ситуаційний підхід до менеджменту підприємств передбачає обов'язкову наявність у керівника «ситуаційного мислення», що дозволяє йому краще обирати прийоми та технології, які сприятимуть досягненню місії і цілей підприємства.

Особливістю ситуаційного підходу до менеджменту підприємств є те, що він передбачає не тільки ідентифікацію чинників, які сприяли появі такої проблемної ситуації, але й встановленню їх вагомості, сили впливу, визначення ймовірних наслідків та ризиків. Менеджери за ситуаційного підходу здійснюють вибір на основі проведеного аналізу доцільності застосування конкретних методів управління та прийняття відповідних управлінських рішень з врахуванням ситуації, що відбулася.

Отже, доцільність та висока ефективність прийнятих управлінських рішень за ситуаційного підходу залежить від кваліфікації і компетентності у менеджерів щодо оцінки проблемної ситуації. Для досягнення високої ефективності управлінської діяльності за умови використання ситуаційного підходу керівники підприємства чи його оцінювати ситуацію і чинники, що її зумовили, але й володіти здатністю використання сучасних методів та інструментів управлінської діяльності, знати їх переваги і недоліки, та здійснювати обґрунтований вибір [5, с. 55].

Ситуаційний і системний підходи, забезпечують здатність підприємства до високої адаптивності підприємства до зовнішніх змін, забезпечує умови для збалансування системи, приведення у відповідність підсистем підприємства та їх поєднанню [1, с. 297].

Ситуаційний чи кейсовий (case), підхід до управління, як і системний, є швидше способом мислення, ніж набором конкретних дій. Цей підхід вимагає ухвалення оптимального рішення, що залежить від співвідношення наявних факторів. Якщо процесний і системний підходи в менеджменті більш доцільно застосовувати в спокійній обстановці й у процесі планомірної діяльності менеджера, то ситуаційний підхід частіше використовують у нестандартних і непередбачених ситуаціях [6].

Список використаних джерел:

1. Ляшенко Р.В. Основні підходи до управління в бізнесі. Молодий вчений. 2018. № 12 (64). С. 296-301.
2. Харченко В.А. Підходи до управління сучасним підприємством. ДонНТУ. 2012. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ea.donntu.edu.ua/handle/123456789/15454> (дата звернення: 10.09.2023).
3. Розман А., Денисенко І. Механізм управління адаптивністю бізнес-моделі підприємств роздрібно́ї торгівлі. Прикладна економіка. 2014. № 4. С. 56-60.
4. Кононова І.В. Аналіз підходів до управління підприємством у сучасних умовах. Прометей. 2013. № 1. С. 146-151.
5. Захаркін О.О. Порівняльна характеристика концепцій управління підприємством в системі його інноваційної діяльності. Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. 2014. № 4. С. 53-59.
6. Чорна Л.О., Кудлаєнко С.В. Ситуаційний підхід до адаптації підприємств до кризових умов. Ефективна економіка. 2011. № 8. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=91> (дата звернення: 09.09.2023).

А. Лашченкова, А. Пісенко, здобувачі ОС «Магістр»,
спеціальності 075 «Менеджмент»,
*Поліський національний університет,
м. Житомир, Україна*

РОЛЬ БІЗНЕС-КОМУНІКАЦІЙ У ФОРМУВАННІ СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Розвиток сучасних організацій характеризується активізацією використання інтелектуального потенціалу керівників у процесах прийняття управлінських рішень та реалізації їх результатів в системах делегування повноважень з розробки стратегічних планів. В цьому сенсі посилюється роль професійних комунікацій та формуються передумови розвитку бізнес-комунікативного потенціалу організацій, що зумовлює можливість створення інноваційної архітектури організаційної культури. Проблеми швидкої адаптації вітчизняних підприємств